

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

Національний
технічний університет
ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Київський національний університет
будівництва і архітектури
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

09 – 12 грудня 2025 року
Полтава

цифрові реконструкції історичного середовища стають важливими інструментами дослідження й популяризації культурної спадщини. Відповідно формується запит на компетентності роботи з GIS-технологіями, інструментами веб-візуалізації, мультимедійного дизайну, віртуальних виставок і цифрових нарративів.

Четвертим трендом є аналітика великих даних (Big Data) у гуманітарних дослідженнях. Можливості обробки великих корпусів текстів, статистичного аналізу, моделювання інформаційних процесів забезпечують нові наукові підходи, які раніше були технічно недоступними. Здатність аналізувати великі масиви даних, застосовувати цифрові методи у класифікації, ідентифікації та виявленні трендів стає важливою компетентністю сучасного фахівця В13.

П'ятий тренд – цифрова комунікація та медіаграмотність. У сучасній інформаційній екосистемі бібліотеки та архіви виступають активними комунікаційними центрами, що взаємодіють з громадою через соціальні мережі, мультимедійні платформи, онлайн-сервіси, SMM-проекти, цифрові освітні програми. Майбутні фахівці повинні володіти навичками створення контенту, управління інформаційною присутністю установи, просування цифрових продуктів і забезпечення доступності інформації для різних груп користувачів.

З огляду на окреслені тенденції стає очевидним, що формування професійних компетентностей студентів спеціальності В13 має максимально враховувати цифрові тренди гуманітаристики й інтегрувати їх у навчальний процес [2, р. 50]. До ключових компетентностей, що визначають готовність до роботи в сучасних бібліотечних та архівних установах, належать: цифрова грамотність і медіаграмотність; здатність працювати з цифровими колекціями й репозитаріями; навички застосування штучного інтелекту та машинного навчання; уміння здійснювати цифрову візуалізацію даних; розуміння етичних аспектів використання цифрових технологій; здатність працювати в мультидисциплінарних командах; володіння інструментами цифрової комунікації та аналітики.

Отже, тренди цифрової гуманітаристики визначають зміст і структуру професійної підготовки майбутніх фахівців спеціальності В13. Оновлення освітніх програм із фокусом на цифрові компетентності забезпечує відповідність підготовки студентів сучасним викликам інформаційного суспільства та сприяє формуванню інтелектуального потенціалу, необхідного для розвитку бібліотечної, інформаційної та архівної галузей у цифрову епоху.

Література:

1. Толмач М. *Цифрова компетентність бібліотечних фахівців як чинник діяльності бібліотек в умовах цифрової трансформації. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. Випуск 9 С. 57-69. DOI:10.31866/2616-7654.9.2022.259152. URL: https://www.researchgate.net/publication/361927898_Digital_Competence_of_Librarians_as_a_Factor_of_Library_Activity_in_the_Context_of_Digital_Transformation*
2. Komova, M., Drapaliuk, D. *Digital and socio-demographic aspects of the dissemination of library and information science education. Library Science. Record Studies. Informology, 2024. Vol. 20(2). P. 50-59. URL: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5847/2024_2-51-60.pdf?isAllowed=y&sequence=1*

УДК 7.07

ДИЗАЙН СТОРІНОК ВЕБ-САЙТУ ХУДОЖНИКА–ПЕДАГОГА

Перець О.О.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
perets-ol@ukr.net

Створюючи ВЕБ-сайт художника-викладача образотворчого мистецтва як віртуальну постійно діючу персональну експозицію його творчості, застосовуємо вже опрацьовані у

світовій практиці ВЕБ-дизайну (термін ближче до художнього проєктування, ніж до науки) принципи художньої організації сторінок сайтів. Візуальний дизайн має підтримувати бізнес-цілі, заохочувати відвідувачів споживати контент або відповідати на заклики до дії, в нашому випадку ще й представляти мистця та зацікавити його творчістю, авторськими навчальними методиками.

Мета роботи. Розробка авторської концепції ВЕБ-сайту професійного художника, який викладає у закладі вищої освіти України, та опрацювання науково-практичних підходів до дизайну його сторінок.

Вдала візуалізація інформації спрощує її сприйняття. Сучасні тенденції у сфері візуальних комунікацій є переосмисленням прийомів, властивих візуальній комунікації здавна. Для будь-яких об'єктів інформаційного дизайну естетичними принципами є гармонія та пропорційність. На візуальне сприйняття повідомлення найбільше впливає композиційне розташування елементів на образотворчій поверхні. Отже, через мистецькі практики, використовуючи традиційні художні засоби, такі як композиція, колір тощо, можна досягнути покращення сприйняття інформації в будь-якій сфері. Взаємовплив електронних і традиційних носіїв інформації формує нові універсальні принципи побудови візуальної комунікації. Цей процес триває [2; 5; 6]

Візуальна ієрархія — найпростіший засіб посилення (або ослаблення) дизайну, бо дозволяє відвідувачам ідентифікувати найважливіші елементи на ВЕБ-сторінці. Тому головне треба виділити великим розміром, більш жирним шрифтом, іншим кольором або спеціальною позначкою [4, с. 14].

Яскраві та сміливі кольори виділяються й привертають увагу. Для сайтів, призначених для довгого читання, варто використовувати приглушені фонові тони. Більш яскраві кольори застосовуються для розміщення акцентів. У палітрі ВЕБ-сайту варто використовувати лише два або три основних кольори. Тло та текст повинні мати контрастні кольори для читабельності. Доцільно зауважити, що темний колір тексту на світлому тлі приємніший для очей. Треба уникати використання світлого тексту на темному тлі для довгих фрагментів контенту.

Товщина штриха є найважливішим атрибутом шрифту для встановлення візуальної ієрархії. Жирний шрифт використовується, щоб виділити певні фрази на сторінці. Розміщення слів, стиль і модифікація написання (курсив, підкреслення) також впливають на візуальну ієрархію тексту.

Привернути увагу до будь-якого елементу дизайну можна, розмістивши навколо нього достатньо місця. Білий або порожній простір — це область між елементами дизайну та простором усередині його елементів. Використання порожнього простору допомагає збалансувати елементи дизайну та організувати контент, утримати увагу читача, робить вміст ВЕБ-сторінки більш засвоєваним.

Досягти сильної візуальної ієрархії можна через створення впорядкованого образу видимих елементів на екрані, коли ті самі об'єкти розташовані в тому самому порядку. Усе це дозволяє очам глядача відпочивати.

Ієрархічна структура знижує складність ВЕБ-сторінки. З метою підвищення ефективності візуальної подачі інформації варто дотримуватися фундаментальних принципів використання так званої візуальної мови — контенту, що користувачі бачать на екрані, а саме:

- чітка й погоджена структура. Послідовність і розміщення логічних блоків, взаємозв'язок між ними, можливості переходу між цими блоками — важливі моменти організації;
- простота означає включення тільки тих елементів, які найбільш важливі для ефективної комунікації;
  - відмітність. Найважливіші властивості елементів мають бути легко помітні;
  - виразність. Найважливіші елементи мають візуально легко сприйматися;

- взаємодія. Зовнішній вигляд має відповідати фізичним можливостям відвідувачів.

Фундаментальний принцип успішного дизайну — інтуїтивно зрозуміла структура. Це стосується як макету сторінки, так і навігації. Ясна структура, правильні візуальні підказки й легко розпізнавані посилання допоможуть користувачам знайти потрібну інформацію [3, с. 18, 19; 4, с. 16].

При розробленні ВЕБ-сайтів дизайнери часто користуються правилом золотого перерізу, яке допомагає створити композицію, визначити розмір різних елементів на сторінці та ідеальну відстань між елементами дизайну.

Дизайнери мають враховувати закони гештальт-дизайну, щоб підвищити юзабіліті ВЕБ-сайтів. Людина схильна знаходити взаємозв'язок між об'єктами, об'єднувати їх у групи, для того щоби спростити сприйняття цих образів. Взаємозв'язки і принципи групування образів використовуються у ВЕБ-дизайні з метою налагодити зв'язок із користувачем і зробити для нього сайт зрозумілим. До основних принципів ВЕБ-дизайну, що впливають з гештальт-теорії, належать такі:

- близькість — коли об'єкти у просторі згруповані близько один до одного, вони зазвичай сприймаються як один об'єкт. Відстань між об'єктами на сторінці визначає, чи сприймаються вони як група;
- подібність — загальні візуальні характеристики створюють взаємозв'язки. Якщо два елементи виглядають однаково, вони сприймаються такими, що належать до однієї групи;
- безперервність — щойно око починає щось спостерігати, воно продовжує рухатись у цьому напрямку, поки не натрапить на інший об'єкт;
- завершеність — мозок прагне до завершеності. Тому, коли ми бачимо незавершені форми або зображення, він сам заповнює пробіли;
- симетрія — мозок шукає симетричні об'єкти. Симетричне розташування елементів на сторінці допомагає створити візуальну єдність, приємну для сприйняття;
- спільність — групування об'єктів однакової спрямованості [4, с. 17].

Спираючись на вище визначені принципи ВЕБ-дизайну як візуальної складової сучасної Інтернет-культури, осмислюємо художній дизайн сторінок ВЕБ-сайту художника-викладача образотворчого мистецтва.

Особлива увага головній сторінці, яка відкривається першою. Проводячи аналогію з шрифтовою композицією видовищного плакату — афішею, що запрошує на художню виставку, для шапки головної сторінки обираємо симетричну композицію лапідарного характеру, в центрі якої розташовано авторський логотип. Логотип значних розмірів, відразу привертає увагу, різко контрастуючи з текстовою частиною, в якій повідомляється ім'я та прізвище художника-власника, авторське символічне визначення його творчого спрямування. На всіх сторінках сайту використано один «вебшрифт», розмір якого коригується відповідно принципу візуальної ієрархії тексту. Графічний дизайн логотипу ґрунтується на універсальних засадах, придатних до засвоєння людиною незалежно від її культурної бази, регіонального або соціального походження. Відповідно до сучасних тенденцій, визначальними рисами його стилю стали: відносна візуальна стабільність, міцна структура побудови, велика візуальна маса графічної плями [1].

У кольоровому забарвленні тла сторінок всіх наступних рівнів використовуємо відтінки, на тлі якого добре сприймаються всі кольори та відтінки спектру.

На чорному тлі доцільно представити електронні репродукції на сторінках найнижчого рівня з тою метою, щоб відвідувачу сайту взагалі нічого не заважало сприймати художні якості творів. Аби показати особливості творчої манери майстра, його техніку виконання, всі роботи слід представити також у чисельних фрагментах, щоб показати пластичні, фактурні особливості поверхні художньої форми.

Застосування правила золотого перерізу до визначення формату робіт — це професійний принцип творця вишуканого мистецтва. Його використання доречно для визначення геометрії форми візуальних елементів, їх розташування на сторінках ВЕБ-сайту з

відповідним коригуванням співвідношення площин порожнього та насиченого візуальними елементами простору сторінки.

Таким чином, керуючись опрацьованими у світовому Інтернет-товаристві принципами ВЕБ-дизайну, і спираючись на особисте композиційне мислення та творчий досвід, художньо опрацьовуємо ВЕБ-сайт професійного художника, який викладає образотворче мистецтво, з метою достойно представити в Інтернет-середовищі творчу особистість — носія культурних цінностей.

Література:

1. Безсонова Л. М. До питання про формування проектної моделі сучасного українського логотипа: чинники впливу на художньо-пластичну мову // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2014. – №1. – С.8-13.

2. Величко Н. В. Тенденції розвитку засобів візуальної комунікації в контексті дизайну книги // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2020. – №3. – С.5-13.

3. Голобородько В. М., Опалев М. Л. Формування дизайн-ергономічних вимог до користувачького інтерфейсу WEB-сайтів // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2011. – №3. – С.16-19.

4. Іноземцева С. В. Дослідження принципів вебдизайну як візуальної складової сучасної інтернет-культури // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2021. – №1. – С.13-19.

5. Соболев О. В. Методика проектування об'єктів інформаційного дизайну // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2015. – №6. – С. 28-31.

6. Яковець І. О. Візуальні мистецтва в контексті розвитку культури інформаційного суспільства // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2014. – №1. – С.121-125.

УДК 727:373:[643.8:355.58]

АДАПТАЦІЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД У ШКІЛЬНИХ БУДІВЛЯХ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ МИРНОГО ЧАСУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПІДХОДИ

Петров В.В., аспірант.,
peeterssonn@gmail.com

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
maksim027r@gmail.com

Відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 та Закону України № 2102-ІХ питання створення безпечного освітнього середовища й облаштування захисних споруд у школах стало одним із ключових державних пріоритетів. Нормативні документи (ДБН В.2.2-5:2023, ДБН В.1.1-7:2016, ДБН В.2.2-9:2018, ДБН В.2.2-40:2018) регламентують вимоги до захисних споруд, проте переважно для воєнного часу, тоді як аспекти їх довгострокової експлуатації та адаптації до освітніх, соціальних і культурних функцій у мирний період потребують подальшого уточнення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення раціонального використання ресурсів та модернізації шкільної інфраструктури: захисні споруди, що тривалий час простоюють або використовуються обмежено, можуть бути перетворені на повноцінні багатофункціональні простори для навчання, дозволяти й потреб громади, не втрачаючи здатності виконувати свою захисну функцію у разі загрози.

Метою дослідження є аналіз можливостей та умов адаптації захисних споруд шкіл для використання в мирний час із урахуванням нормативних вимог, архітектурно-планувальних, технічних, соціальних та економічних аспектів.

У ході роботи було розглянуто та проаналізовано: